

PEJLEMÆRKET VED HØVBLEGE.

Formålet med etablering af pejlemærker langs den danske del af Berlin-KBH ruten er todelt:

1. Dels at give cykelturisterne et pausested, hvor de kan hvile benene, nyde en madpakke, parkere deres højt-pakkede cykler og komme i læ for vind og vejr.
2. Dels at give cykelturister en særlig oplevelse, en oplevelse de fortæller familie og venner om, en oplevelse de foreviger med et billede, deler på de sociale medier, en oplevelse de tager med sig resten af turen og hjem.

Madpakkehuset ved Mandemark opfylder det første af disse to mål. Her kan cykelturisterne komme i læ for vind og vejr, spise deres medbragte mad og hente information om området. Pejlemærket ved Høvblege opfylder begge mål, dels fungerer det som støttefunktion for langturscyklisterne, og dels får de her en kvalitetsoplevelse af international kaliber. Stedet skaber i sig selv udgangspunktet med en helt unik oplevelse i kraft af det omkringliggende landskab. Derfor er der her kun tale om en arkitektonisk artikulation og udpegning af stedet.

Høvblege – en af Møns særlige oplevelser

Rastepladsen ligger mellem de to små landsbyer Mandemark og Busene, hvorfra vejen fører videre ud til Møns Klint, områdets helt store attraktion, hvorfor der her er en del sæsonbetonet færdsel. Men foruden den store Klint, øens hovedattraktion, byder Møn også på en håndfuld andre helt særlige naturoplevelser, som på tværs af hinanden har potentialet til at skabe en samlet oplevelse af øen, som den besøgende vil opsøge, nyde og dele sine med venner og familie, når ferien er slut. En balancegang mellem at optræde tilstrækkeligt nænsomt i det smukke landskab for at sikre det, og på den samme tid at sikre og udvide offentlighedens ret til færdsel i området for på den baggrund at kunne danne udgangspunkt for turismen som indtægtskilde på øen.

”Høvblege ligger som en herlig afslutning på Klinteskoven mod syd. Fra tidligt forår til sent efterår myldrer det med et blomsterflor uden lige, der udsender dufte, så man skulle tro man var i Sydfrankrig, og insekt- og fugleliv er lige så mangfoldigt. Den Sortplettede Blåsommerfugl har her sit eneste levested i Danmark. Høvblege er et kuperet og særdeles smukt overdrev på kridtbund med spredte enebærbuske og en meget rig flora. 9 orkidé-arter og en række andre sjældne og rødlistede planter, der er eksistensgrundlag for sjældne insekter og fugle, giver - ligesom Jydelejet - sit væsentlige bidrag til at Høje Møn er det naturområde i Danmark, der har det største antal rød- og gullistede arter, og dermed den største biodiversitet. Baggrunden for denne pragtfulde mangfoldighed er blandingen af naturgiven kalkrig jordbund og menneskets indflydelse via græsning. Sydvendte, soleksponerede skrånninger - små øer af enebær og andre stikkende buske - bare pletter med plads til lyskrævende urter - hele denne mosaik skal plejes, og helst på den selvsamme måde, som har skabt den. Altså - genoptagelse af de gamle driftsformer: græsning, stævning og undertiden rydning. Og vigtigst: Stop for den store forurening med næringsstoffer.”¹

¹<http://www.graensningsforeningen.dk/Hoevblege.htm>

Rastepladsen ved Høvblege i dag

Rastepladsen ved Høvblege fungerer i dag som en naturlig pause for gående og cyklende langs Busenevej. Den smukke natur indbyder ligeledes til, at man som bilist holder ind til siden for at indtage det storslåede kig i begge retninger. Rastepladsen på Busenevej ligger med bakkedraget op mod det fredede område på den ene side og de aktive landbrugsarealer, der falder ned mod Østersøen, på den anden

Rastepladsen ligger gravet ind i det opad skrående landskab som et plateau med landskabet oppe omkring sig i en kurvede bevægelse. Et meget markant menneskeskabt indgreb i det bagvedliggende bakkedrag. Herfra er der langs kanten i den ene side bygget en trappe for at give mulighed for at komme op fra rastepladsen og til det bagvedliggende landskab, der ligger 5 – 6 meter højere i niveau, og derpå videre helt op til det storslåede kig på toppen af Høvblege. Trappen er fastholdt i en håndfuld forskellige trærammer for at holde på jorden.

”Trappen” tjener et vigtigt formål nemlig at give offentligheden adgang til de landskabelige, kulturhistoriske, naturhistoriske og naturvidenskabelige værdier, som området rummer. En adgang der ellers ikke ville ligge naturligt for. Den eksisterende trappe er imidlertid i dårlig stand og småfarlig at bevæge sig på. Dette særligt, når jorden bliver fugtig, og fugten blander sig med den kridt, der er i jordbunden. Tilsammen en klistret masse, den besøgende nemt glider i og i værste fald, ganske ufrivilligt, tager den lange tur ned.

Fredningens §1 Fredningens formål.

Høvblege er omfattet af fredning af arealer af Høje Møn og Møns Klint (OFN 18. November 1983). Fredningen har til formål (§1), *”at sikre opretholdelsen af de landskabelige, Kulturhistoriske, naturhistoriske og naturvidenskabelige værdier, som området rummer, samt at udvide offentlighedens ret til færdsel i området.”*

Fornyelse af adgangsforholdene til Høvblege. (Pejlemærket)

Pejlemærket, en varde i landskabet

Opstigningen ved Høvblege er et ud af en håndfuld pejlemærker, som skal være med til at identificere København – Berlin Cykelruten i Østdansk Turismes nationale, Powered By Cycling – Panorama projekt. Men da Høvblege er så følsomt et nedslagspunkt, er pejlemærket her reduceret til og indskrevet som en ”genetablering” af den eksisterende trappetilslutning, hvis nuværende tilstand alligevel står foran en udskiftning. Tanken er dog, at det ene af stendigerne, der danner ryg på det midterste plateau, kan markere sig som en Varde i landskabet. Et pejlemærke som både lokalområdet og de besøgende kan pege ud og sigte efter, og derpå bliver gjort opmærksomme på den særlige fine oplevelse, som landskabet stiller til rådighed netop her.

Tilgængelighed

Den nye opstigning tænkes etableret med 3 små plateauer – et for foden, et på midten og et for enden af opstigningen, inden man åbner lågen i hegnet og bevæger sig op. En opstigning delt op med tre små pauser på tværs af de 5 – 6 meters opstigning.

Den nye opstigning vil på den måde have særlig fokus på at skabe en sikker forbindelse på det stejle stykke fra rastepladsen op til indgangen ved hegnet, så ældre og gangbesværede derpå opnår de samme muligheder for at besøge områdets storslåede natur.

Tanken er yderligere, at selvom det måske ikke som kørestolsbruger er muligt at komme op på toppen af Høvblege, så kunne man arbejde med muligheden for at plateauet på halvvejen af opstigningen blev tilgængeligt som rampe. Derpå vil man skabe en værdighed i den oplevelse, som er markant forbedret, bare man er hævet et par meter over niveau. Væk fra de parkerede biler og den forbipasserende trafik med et frigjort kig ned over landskabet, der falder ned mod Østersøen, og modsat mod bakkedraget op

mod det smukke overdrev. Begge initiativer der ligge i naturlig forlængelse af fredningens §1 om at "udvide offentlighedens ret til færdsel i området."

Fredningens § 2. "uddrag" Bevaring af områdets tilstand

"Det fredede område skal bevares i dets nuværende tilstand. Der må således bl.a. ikke foretages terrænændringer"

To stendiger på udgravningens kant

Forslaget tager udgangspunkt i etableringen af to stendiger, som ligger sig på kanten af den menneskeskabte udgravning, hvori der efterfølgende er etableret en rasteplads med mulighed for parkering. Opstigningen er grundet fredningens §2 udformet på en sådan måde terrænændringer ikke er nødvendige men at opstigningen snor sig langs landskabets eksisterende koter og opstigningen påvirker udelukkende arealet udenfor selve indhegningen. Stendigerne etableres delvist i sporet fra den gamle trappe, som i dag fremstår udtjent og usikker. Den nye opstigning tager således naturligt det snoede forløb op, fra bunden og op til toppen, og en sidste udpegning af trælågen i hegnet til de græssende kvæg og stien videre op på toppen af Høveblege.

Stendigerne tænkes udført i en gullig tegl, der er for patineret, så den falder ind i omgivelsernes farvepallet, med de hvid gule blotlægninger på de omkringliggende markarealer grundet områdets store kridtindhold. En indskrivning som yderligere vil synes efter de første sæsoner. De to stendigers højde skifter på en sådan måde, at når det ene er på sit højeste og danner en ryg, så flader det andet helt ud og understreger udsigten. Denne "øvelse" skifter tre gange ved de 3 plateauer, før opstigningen er færdig, og man kan gå videre ind gennem lågen og videre mod toppen.

Den brændte teglsten er et naturligt materiale, og det brændte ler bør ses som et aktiv for det rige dyreliv, som ofte ses at finde indpas i disse. Eksempelvis murerbier og andre insekter bruger massens evne til at holde på varmen i længere tid og ynder derfor at etablere bosteder i og langs sådanne konstruktioner. Noget som man andre steder kæmper imod, men som i denne sammenhængen kan ses som et aktiv.

For at langtidscyklisterne opnår den frihed, der fodrer, at de tager turen hele vejen op på toppen, tænkes der for foden af opstigningen i det ene stendige etableret 3 mindre opbevaringsskabe, der falder ind i stendigets karakter i øvrigt. Derudover etableres en række lodrette sprækker, hvilket muliggør en meget anonym cykelparkering. Begge faciliteter som rastepladsen i dag ikke besidder, og som er med til at underbygge fredningens §1 om at " at "udvide offentlighedens ret til færdsel i området."